

Tvivl om, hvorledes Forholdene skulde ordnes; men det forekom mig, at naar han talte om Taren ved de Processer, som Forpagterne vare udsatte for, og det Betænkkelige deri, maa dette være ligesaameget til Forsvar for Uendingsforlaget, jeg agter at stille, som i modsat Retning.—Jeg er ved nøiere Overtøelse kommen til den Anskuelse, at jeg troer at burde stille et Uendingsforlag i den af mig antydede Retning. Jeg vil just Diemebet, og derfor ogsaa Midlet. Jeg mener, at Diemebet med Lovudkastet er at fremkalde mindelige Foreninger om Afløsningen af dette fordærvelige Hovverivæsen, som endnu er tilbage; men dette troer jeg opnaaes ikke, naar man aabner for den ene Part, Forpagteren, i mange Tilfælde for at gjøre sin Ret gjeldende, Recours til Domstolene. Jeg ønsker vistnok ikke, at han aldeles skulde undrages deraf, men jeg troer, at det vil vise sig i det Practiske, at det er betænkeligt, saaledes som Lovudkastet er affattet, ligefrem at henvise det til og knytte det til, at begge Parter derom skulde være enige. Jeg troer idetmindste, at det vil være Følgen deraf, at Godseieren i mange Tilfælde vil være meget bange for at indgaae mindelig Forening med de hovrigjørende Bønder, idet han maa frygte for at være udsat for, at Retten vil domme efter den strenge Ret, og ikke, saaledes som jeg troer HovetafsløsningsMændene, bør tage et billigt Skjøn i Betragtning, og at saaledes Fordelen af at recurrere til disse vil forringes. Jeg er ved hvad jeg har hørt kun blevet bestrykt i min Bestemmelse, og jeg troer, at det kan skee ved en ubetydelig Forandring i § 8, ved at „kan“ forandres til „skal“ og Ordene „Eier og Forpagter“ gaae ud, og at ogsaa i sidste Passus „kan“ forandres til „skal“ og det ikke bliver gjort til en Betin-

gelse, at de begge skulde være enige, men det bliver overladt til Forpagteren, i det Tilfælde, hvor mindelig Forening har fundet Sted og han troer sig forurettet, at recurrere og faae Spørgsmaalet afgjort ved Hovetafsløsningscommissionen. Ere disse Afsløsningsmænd, saaledes som jeg troer og haaber at de ville blive, i Sandhed tilforladelige, sagkyndige, samvittighedsfulde og indsigtsfulde Mænd, tvivler jeg ikke om, at de ligesaavel ville give Forpagteren som Bonden sin Ret, og jeg frygter Intet i denne Henseende.

Det vare mig tilladt at bemærke i Henseende til § 9, at hvis det ærede Thing skulde komme til det Resultat at ville have, at en Retsbetjent, som i Udkastet foreslaet, skulde have Sæde i Afsløsnings-Commissionen, hvilket jeg for mit Vedkommende vedbliver at troe, vilde være hensigtsmæssigt, fordi det vilde afværge en heel Deel Retsfager, — og den værste Anke, jeg har ved disse Afsløsningscommissioner, er den, at de for den mindre Bemidslede ville medføre uforholdsmæssig store Omkostninger, hvorfor jeg ogsaa frygter saameget for at man i disse Sager skulde ty til Retten, — vil jeg tillade mig til 3die Behandling at stille et Uendingsforlag om, at Retsbetjenten ikke maa være Stedets Dommer men en Dommer i et andet District. Jeg har vel seet af Motiverne, at den ærede Indenrigsminister har meent, at Indenrigsministeren i Regelen vilde tage behørigt Hensyn til at vælge en passende Retsbetjent, men jeg troer dog imidlertid, at, hvis man er enig om, at det i og for sig er hensigtsmæssigt og rigtigt, at Stedets Dommer ikke har Sæde deri, saa er det ogsaa bedst at dette staaer i Loven selv, thi saa veed man, hvad man har at rette sig efter.